

Muutos näkyväksi

**Loppuarviointi
RRP-ohjelmassa**

**Nella Savolainen,
erityisasiantuntija**

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

23.8.2024

THL arvioi

- Hankkeiden etenemistä (prosessiarviointi)
- Hankkeiden tulosten saavuttamista (loppuarviointi)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Ohjelman prosessiarvioinnista

- THL seuraa hankealueiden edistymistä ohjelmalle asetettujen kansallisten, investointikohtaisten tavoitteiden saavuttamisessa puolivuositain vuosina 2023-2026.
- THL seuraa myös EU komission määrittämiä, kaikille RRF-rahoitusta saaville maille yhteisiä indikaattoreita, jotka ovat mm. koulutus- ja asiakasmääriä.
- Aineistona seurannassa THL käyttää **rekisteriaineistoa, tilastotietoja ja kyselyjä.**
- **Investointikohtaiset arviointikyselyt** lähetetään hyvinvointialueiden hankepäälliköille ja kirjaamoihin säännöllisesti. Hankepäällikkö on vastuussa siitä, että kyselyihin vastataan ajallaan.
- **JUURI NYT tehdään yhteenvetoja kesän arviointikierroksen tuloksista.**
- Kerättävän aineiston perusteella tehdään tulkintoja siitä, miten tavoitteisiin edetään. Aineistosta syntyy yhteenvetoja.
- THL raportoi säännöllisesti arviointitiedon sosiaali- ja terveysministeriölle, joka raportoi eteenpäin EU komissiolle. Tiiviit yhteenvedot löytyvät myös Suomen kestävän kasvun ohjelman kokonaisuudesta [Innokylästä](#).

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Miksi loppuarviointi tehdään?

- Tulokset esille
- Muutos näkyväksi
- Sosiaali- ja terveysministeriö todentaa EU:lle että "on tehty mitä on luvattu"
- EU:n rahoitus on vastikkeellista – rahoitus saadaan kun CID:in tavoitteet on osoitettu saavutetuksi

EU:n toimeenpanopäätös = Commission Implementing Decision = CID

Lähde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0116>

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Miten loppuarviointi tehdään?

- STM on sopinut THL:n kanssa, että THL toteuttaa ohjelman loppuarvioinnin.
- Suomen kestävä kasvun ohjelman loppuarvioinnin aineisto kootaan (1) hyvinvointialueiden hankkeiden ja (2) kansallisten projektien loppuraporteista (STM hyväksyy loppuraportit).
- THL tekee investointikohtaisen loppuarvioinnin, jossa se
  - arvioi kansallisten ja aluehankkeiden raporttien pohjalta, millä tavoin Suomi on kyennyt saavuttamaan kunkin investoinnin indikaattorin ja [CID:in](#) kirjatut tavoitteet
  - kokoaa ja kuvailee niitä toimenpiteitä, joilla tavoitteet on saavutettu
  - hyödyntää tarvittaessa muuta materiaalia (esim. tilastot, tutkimus) raportin koonnissa
  - Kuvaa datan pohjalta indikaattorin toteutumisen
  - Synteesi em. raporttien pohjalta siten, että [CID:n](#) kirjaukset tulevat riittävästi huomioiduksi

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

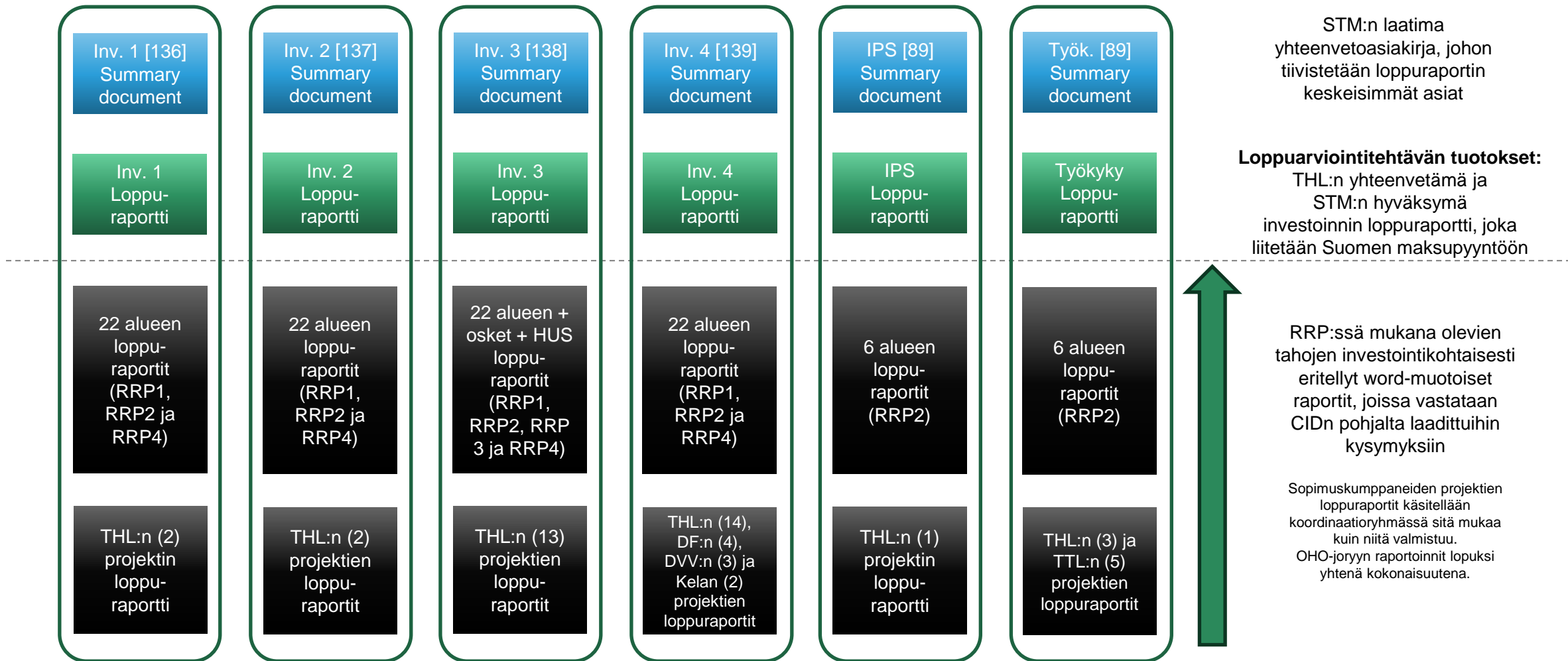
Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

EU komissiolle
luvattujen tavoitteiden
todentamisessa
käytettävät asiakirjat

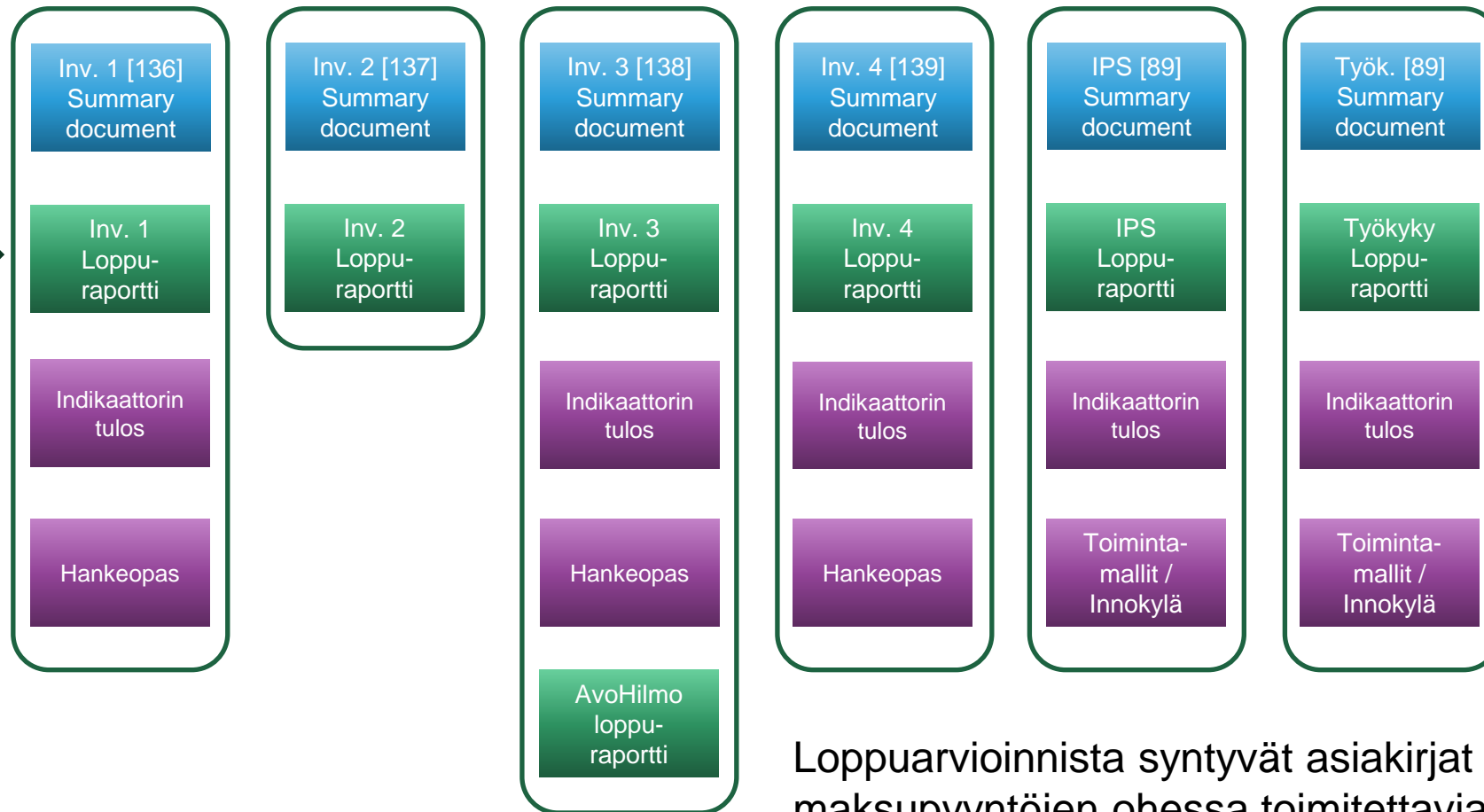
RRP ohjelman
arvioinnin ja seurannan
kokonaisuus

Maksupyyntöihin liitettävät loppuraportit ja niiden pohjana olevat raportit

Maksupyyntöjen asiakirjat/todenteet

STM:n laatima yhteenvetoasiakirja, johon sisältyy alla olevat liitteet

THL:n yhteenvetämä ja STM:n hyväksymä investoinnin loppuraportti

Määrällisen indikaattorin lopputulos

Muut operatiivisissa järjestelyissä sovitut liitteet

Loppuarvioinnista syntyvät asiakirjat ovat osa EU komissiolle maksupyyntöjen ohessa toimitettavia asiakirjoja.

Valtionavustushankkeiden raportoinnin kokonaisuus

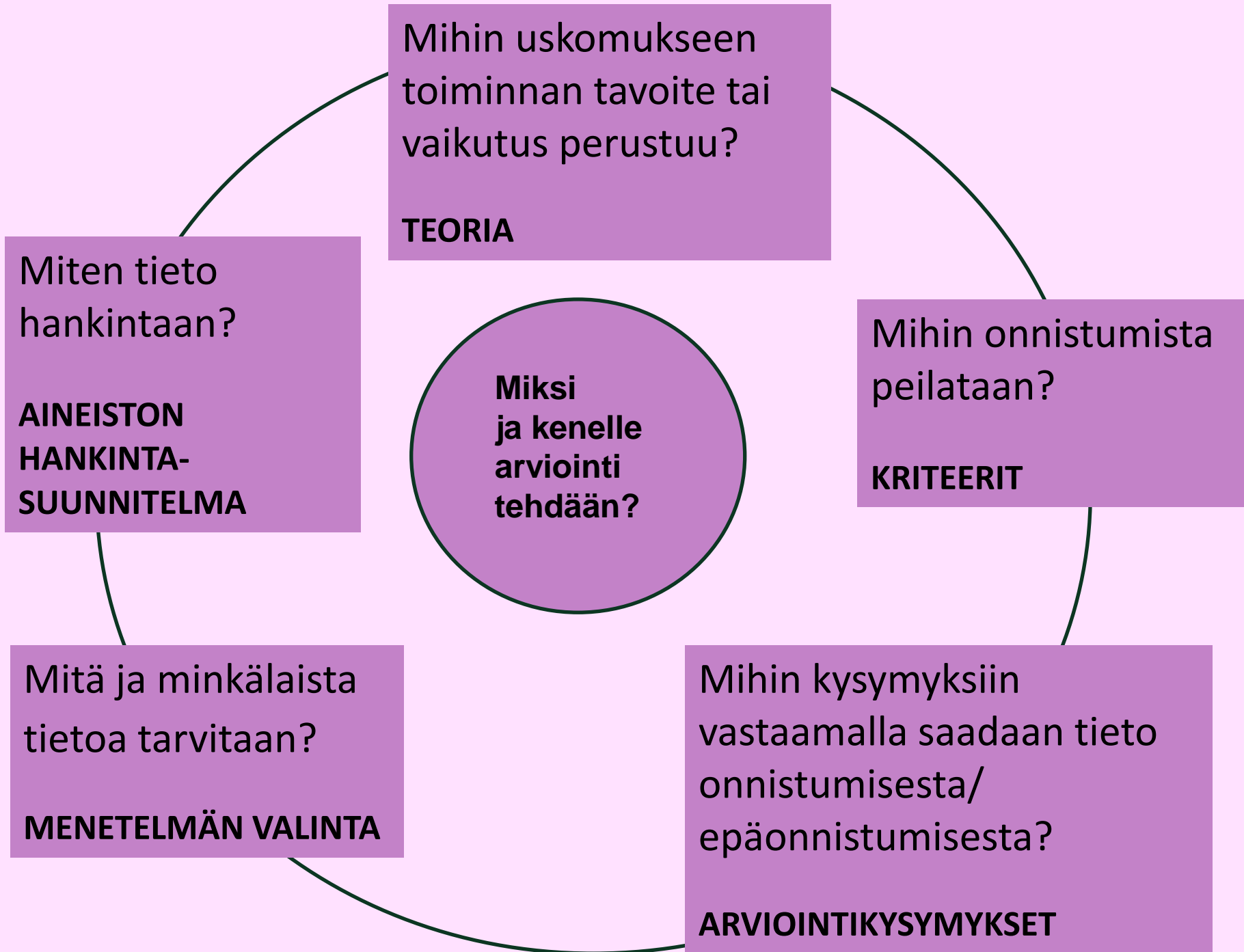
Mitä	Aikaväli, josta raportoidaan	Mihin	Keskeinen sisältö ja näkökulmat	Määräaika
Kehitettävät toimintamallit	2022 – 2025	Innokylä	Toimintamallien kuvaus ja kehittämistyön keskeiset tulokset	Jatkuva ylläpito
Hankesalkun tilanneraportit ja toimeksisaajatiedot	Kvartaaleittain	Hankesalkku	Hankkeen toteutuminen raportointikaudella	Kvartaaleittain
Puolivuotisarviointit	Puolivuosittain	THL	Kyselyt alueille & data kansallisista registreistä ja tiedonkeruista	Puolivuosittain (kesällä -25 viimeinen)
Hankesalkun loppuraportit (RRP1)	2022	Hankesalkku (+Innokylä ja STM kirjaamo)	Tulokset, tuotokset, hyödyt, vaikutukset, vaikuttavuus + hankkeen päättäminen	28.2.2023
Hankesalkun loppuraportit (RRP2, RRP3 ja RRP4)	2023 – 2025	Hankesalkku	Vain välttämättömät hankkeen päättämistoimet – ei varsinaista loppuraporttia	28.2.2025 28.2.2026
Loppuraportit (RRP1, RRP2, RRP3 ja RRP4)	2022 – 2025	STM kirjaamo Innokylä	Raporttipohja, jossa CIDn perusteella laaditut kysymykset	28.2.2025 30.1.2026
Ulkoinen arviointi / Kansallinen RRF tulos- ja vaikuttavuusmalli	?	?	?	?
Selvitys valtionavustuksen käytöstä (valtionavustuksen loppuseelvitys)	2022 2023 – 2025	Lounais-Suomen aluehallintovirasto	Hankkeen talouden toteuma ja tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä	30.6.2023 30.6.2026

Huom! STM/EU voi muuttaa vielä aikatauluja

Lähde: Kirsi Paasovaara, hankepääällikkö, STM, elokuu 2024

Arvioinnin perimmäisiä kysymyksiä:

Arviointi- suunnitelma

Arvioinnin perimmäiset kysymykset ja vastauksia 1/2

- **Miksi ja kenelle arviointi tehdään?** EU haluaa todistetta siitä, että on tehty mitä on luvattu. Rahoitus on sidottu toteutuneisiin tavoitteisiin. Tavoitteet on muotoiltu kansallisesti sosiaali- ja terveysministeriön toimesta.
- **Mihin onnistumista peilataan?** EU:lle luvattuihin määrällisiin indikaattoreihin sekä laadullisiin tavoitemuotoiluihin Eu:n täytäntöönpanopäätöksen liitteenä olleessa dokumentissa (CID). Muotoilut vaihtelevat. Lupaukset ovat lopputuloksia (esim. Käyttöönotto) sekä suurelta osin myös toimintaa kuvaavia (esim. jotain on kehitetty, käynnistetty, esitelty jne.).
- **Miten tieto saadaan?** STM kerää loppuraportit hyvinvointialueilta ja kansallisilta toimijoilta. Loppuraporteissaan alueet ja toimijat vastaavat STM:n asettamiin kysymyksiin, jotka on johdettu EU:lle luvatuista tavoitteista. THL analysoi loppuraportit ja peilaa – resurssien puitteissa - niitä myös saatavilla olevaan muuhun tutkimustietoon ja saatavilla olevaan aineistoon (esim. Sote-uudistuksen tutkimuskokonaisuus ja hyvinvointialueiden sote-järjestämislain 29§ mukaiset selvitykset, THL:n koostamat hyvinvointialueiden arviointiraportit jne.). Myös Innokylään koottuja kuvauksia toimintamalleista hyödynnetään.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Arvioinnin perimmäiset kysymykset ja vastauksia 2/2

- **Miten analyysi tehdään?** THL raportoi määrälliset indikaattorit lukuina. Lisäksi THL tekee laadullista sisällönanalyysiä siitä, millä tavoin hanketoimijat kuvailevat loppuraporteissaan tavoitteiden saavuttamista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi **tyypittelyä ja merkitysten kuvailua**. Esimerkiksi vastauksia voidaan etsiä kysymyksiin:
  - Mitä kehittämistoimenpiteitä on tehty? Ovatko kaikki hyvinvointialueet osallistuneet kehittämiseen? Miten kansalliset toimijat ovat tukeneet toimintaa?
  - Millä tavoin toiminta on muuttunut suhteessa aiempaan? Miten ja millä mittareilla muutosta on mitattu? Onko muutoksia raportoitu kaikilla alueilla?
  - Mitä hyötyjä toiminnan muuttumisesta on raportoitu ja miten niitä on kuvailtu?
  - Miten muu käynnissä oleva muutos ja kehittämistyö (RRP-rahoituksen ulkopuolella) on vaikuttanut?
  - Miten tieto raportoidaan? THL tekee investointikohtaiset arviointiraportit ja niistä englanninkieliset tiivistelmät

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Investointi-
kohtaiset
arviointi-
kysymykset,
joihin loppu-
arvioinnissa
pyritään
vastaamaan
(luonnos)

Huom! Kysymykset voivat vielä muuttua ja tarkentua.

IPS ja työkykyohjelma

- Miten IPS-toimintamallin käyttöönotto on toteutunut hyvinvointialueilla?
- Miten IPS-toimintamalli on edistänyt vakavia mielenterveyshäiriöitä sairastavien henkilöiden työllistymistä ja työllisyyttä?
- Minkälaisia vaikutuksia IPS -toimintamallilla on ollut asiakkaiden psykososiaaliseen hyvinvointiin?
- Miten työkykyohjelman laajennus on toteutunut hyvinvointialueilla?
- Miten toimenpiteet ovat lisänneet osatyökykyisten työttömien henkilöiden työllistymistä, työllistymisen edellytyksiä, työ- ja toimintakykyä ja yhteiskunnallista osallisuutta hankeaikana?

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Investointi 1

- Miltä hoidon jatkuvuuden kehittämistyö alueilla näyttää hankkeiden loputtua?
- Miten RRP hankkeet ovat parantaneet hoitoonpääsyä ja hoidon jatkuvuutta alueilla?
- Miten paljon ja minkätyyppisiä toimintamalleja on syntynyt? Miten asiakaslähtöisyys, monialaisuus ja –ammattillisuus näkyvät näissä toimintamalleissa? Miten hanketoimijat ovat kuvanneet toimintamallien laatua?
- Miten heikossa asemassa olevat ihmisryhmät on huomioitu toimintamalleissa?

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Investointi 2

- Miten ennaltaehkäisyä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen edellytyksiä on parannettu hyvinvointialueilla?
- Onko kaikki alueet ottaneet käyttöön asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin, joka ohjaa asiakkaita hyte-palveluihin? Minkätyyppisiä toimintamallit ovat, ja miten käyttöönotto on todennettu?
- Miten kansallinen tuki on toiminut, ja mikä sen tilanne on vuoden 2025 alussa?

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Investointi 3

- Miten on vahvistettu hoitopääsyt seurantaan?
- Miten on vahvistettu näyttöön perustuvaa päätöksentekoa?
- Mitä toimia ja tutkimuksia on tehty sote-järjestelmän vaikuttavuuden parantamiseksi ja hyvinvointitaloudellisen arvioinnin edistämiseksi?
- Miten avohilmo-rekisteriä on päivitetty?

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Investointi 4

- Miten uusia digitaalisia innovaatioita on kehitetty hyvinvointialueilla? Minkälaisia puhelin, chatti- ja videopalveluja on kehitetty? Minkälaisia digitaalisia vertaistuki-, neuvonta- ja muita palveluja on kehitetty? Miten on tuettu sosiaali- ja terveyspalvelujen ammattilaisten digitaitoja?
- Miten näillä palveluilla ja hankkeen kehittämistoimilla on
  - o kasvatettu resurssitehokkuutta,
  - o nopeutettu hoitoon pääsyä
  - o tuettu ongelmien varhaista tunnistamista
  - o lisätty ehkäisevien palvelujen käyttöä
  - o mahdollistettu moniammatillisia palveluja ja
  - o asiantuntijuuden jakamista eri alueiden ja palveluntarjoajien välillä
  - o vahvistettu asiakkaiden roolia

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

23.8.2024

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Seuraava arviointikierros vuodenvaihteessa 2024–2025

Lisätietoa: Nella Savolainen, erityisasiantuntija, THL
etunimi.sukunimi@thl.fi